

Professor A. V. Altma 60-ne aastane

Tuhandad eriteadlased, kes on lõpetanud Tartu Riikliku Ülikooli ja Tallinna Polütehnilise Instituudi, samuti praegune TPI õppejõudude ja üliõpilaste pere tunnib hästi meie tänast juubilarit. Sadade ja sadade inimeste teadmiste vundament — füüsika — on rajatud juubilaria abiga, tema loengutel ammutatud teadmiste alusel. Oma tasakaalukusega, oma sõbraliku suhtumisega kaas-töötajasse ja üliõpilastesse ning oma eriala sügava tundmisega on ta meile olnud alati eeskujuks.

Prof. Altma sündis 23. märtsil 1897. aastal Virumaal Vihula vallas väikeluupidaja perekonnas. Oppimist alustas Vihulas, hiljem astus Rakvere gümnaasiumi. Seal siirdus juubilar Tallinna Ülikooli matemaatika osakonda, mille lõpetas 1927. a. «cum laude». Samal aastal kaitses edukalt magistratõõd teemal «Vismutipu ru elektrilise takistuse olenevus rõhust». Kuni 1936. aastani töötas ülikooli füüsika kateedris assistendina. 1936. aastal saadetakse Altma ülikooli stipendiaadina Müncheni, kus temal valmis töö «Uurimused magneetilisel orienteeritud vismutiga», mida ta

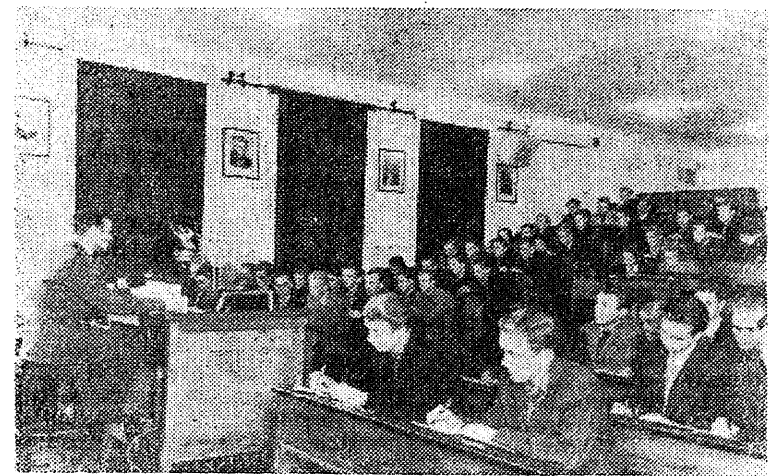
samas edukalt kaitses doktori kraadi saamiseks. Kuni 1941. aastani töötas juubilar Tallinna Polütehnilises Instituudis professorina ja füüsika kateedri juhatajana.

Suure Isamaasõja päevil uuris prof. Altma Nõukogude tagalas sõjatehnikaga seotud probleeme ja avaldas trükis koos prof. Jaanusega kaks teaduslikku uurimust magneetilise defektoskoopia alalt. 1944. a. kutsutakse prof. Altma Moskvasse organiseerima Tallinna Polütehnilist Instituuti mille direktorina ta töötas 1948. aastani. Tingituna tervislikus seisukorras asub juubilar alates 1948. aastast füüsika kateedri juhataja tööpostile, jätkates samal ajal uurimistööd oma lemmikalal — magnetismi valdkonnas.

Sõja ajal tehtud teadusliku ja organiseerimistöö eest on Nõukogude valitsus autasustanud meie juubilarit «Punase Tähe» ordeniga.

Soovime juubilarile kõigest südamest head tervist veel paljudeks aastateks ja head kordamini nekut nii teaduslikus kui ka õppetöös.

Kolleegid

Pildil: Prof. Altma füüsika loengul Tallinna Polütehnilises Instituudis.

Foto: A. Mutt

MARKMEID VOISTLUSREISILT

Kaukaasias

Kuigi ehk ilmad olid soojad ja lundki oli senini harva, siiski oli juba kalendri järgi külmakuu — see päris südaluku. Ja ehk paneb keegi pahakski, kui rääkida selle aja seoses lausa suviseist toimetustest, milleks ju kergejõustiku tegemist kindlasti peab pidama. Igaspool pole aga nii nagu meil ja küllap see kergejõustiklastele tuli üllatusena, kuigi meeldivana, et keset üksluised treeninguaega tulevad võistlused ja lausa lageda taeva all — Musta mere ääres. Esialgse teate järgi oli kohaks valitud Jalta, kuid päris ärasõidu eel sai see ümber muudetud Sofiks. Nii äkki tuli see muutus, et oli meist mõni juba rongil tükk maad mahagi sõitnud, enne kui teada sai, kuhu reis õieti läheb. Sofi — Musta mere romantikat ja Kaukaasia hõngu — eks ole kuulnud sest kohast juba ammugi, ja alati head. Kuid sõitjail kõigil oli see esimeseks korraks. Teine kord aga ehk tuleb juba rutem, kuna ju nüüd on tee tuntud ja teatud. Nii et sai istunud rongi ja reis kestis kõigi vahepeatustega kokku kolm ööpäeva. Oli viperusigi ja saginat, enne kui saadi Leningradist ja siis Moskvasse minema. Mõlemas peatuses jätkus aega poodides ja univermagides käia, et vaadata, mida on suurlinna head. Ja head seal ka oli. Nii mõnelgi läks rahakott kergemaks, nii et andis pärastpoole tundagi — oleks ehk mõnda asja võinud teisiti teha. Ostud said tehtud, keha kinnitatud; toiduainetega tublisti kaasa võetud. Peale Moskva uuriti juba hoolega ilma: „Tea, kuidas on ka Sofi?” Kuulati ilmasteid ja päriti vagunisatjailt. Üks õõ enne lõppsihti, oli kuulda: „Kas see lumepiir ka näha peaks olema? Kus ühel pool on lumi ja teiselpool paljas maa?” Läbi mägede ja tunnelite sõitsime aga

õõsel ja seega läks vastus kaduma, sest hommikul ärgates olime Tuapses. Tuul oli siin külm, eriti hommikuse roidumusega, kui lund oli näha vaid kaugel mägedel. Vinge tuul ja ainult õige harva nähtavad rohelineasused võtsid nii mõnelki vahepeal tuju, et: „milleks siis niipalju sõita oli vaja?” Rong aga kihutas mööda rannäärta ja mida rohkem edasi, seda soojem ja seda rohkem rohelistki tabas silm. Palmid ja küpressid aitasid tagasi tuua hea tuju. Kui siis viimaks oldi jõutud Sofi, oli tunda vaksäliesistest sammudest, et palitu oleks nagu palju. Kui hiljem sai algul palitu koju jäetud, siis varsti läks ka pintsak tagant järge. Jah, lõunamaa on ikka talvelgi oma nime väärt!

Korterid olid kõigil head. Tüürukül säravalt valged pitsides voodid. Poisse poleks sellisesse tuppa tihanud lastagi. Poistel oli aga mugavam. Kõik olid koos ja toas — raadio, telefon; otse üle tee „Pelmenaja“, kuigi esialgu sai nime väärtustatud ja kitudud hoopis kaugemal, kus toidud ei olnudki nii head. Ka staadionile polnud rohkem kui viie minuti tee. Et mitte kodus istudes uniseks jääda, sai kohe esimesel päeval ette võetud bussiretk Hostasse.

Kakskümmend kilomeetrit bussisõitu tegi alles õieti tuttavaks sinise märgise maaga. Tee kõrvalt paistvad padrikud, vahutavad ojad, kaljunukid ja metsaga kaetud mäeharjad meelitasid aga ikka bussist välja, seda enam, et raputatav sõit mägedest oli kaotanud uuduse ja muutunud hoopis ebameeldivaks. Hostasse jõudes otsustasime vallutada ligema mäetipu. Mäeharjalt leidsime esimesed alpikannikesed ja lumikellukesed. Hiljem kohtasime neid tih- ti. Mäelt suundusime Hosta paa-

Kroonikat sõnas ja pildis

HUVITAV SPORDI- ÖHTU

27. veebruaril toimus TPI-s spordiöhtu, millist külastasid Melbourne'i olümpiamängudest osavõtnud P. Soosaar ja U. Palu. Pärast toimus kohtumine poksis TPI — «Kalev».

Pildil: P. Soosaar selgitab üliõpilastele Austraaliast kaasaotud bumerangi visketehnikat.

Pildil: Käib võistlus TPI esindaja Freibergi (paremal) ja kalev- lase Kazakovi (vasakul) vahel.

Foto: H. Haagma

LOODI SÕPRUSSIDEMEID

Hiljuti toimus Lenini pst. ühiselamu klubis tujuküllane kohtumisõhtu Tallinna Pedagoogilise Instituudi ja meie instituudi rahvatantsurühmade vahel. Mõtte algatajaks olid TPI rahvatantsijad, kes kutsusid endile külla tulevased pedagoogid. Kohtumisõhtul, millest võtsid osa ka tuntud rahvatantsupedagoogid Salme ja Ott Valgemäed TPI poolt ning A. Raadik TPEdI poolt, vesteldi rahvatantsijate ettevalmistusest suveltoimuvaks noorsoofestivaliks, rühmade üldisest tööplaanidest ja muust. Kohtumisõhtust jäi kõigile osavõtjatele hea mälestus. Järgmise sellelaadilise ürituse otsustasid korraldada seekordsed külalised.

Pildil rahvatantsijad pidulauas

H. Henki foto

MEELDEJÄÄV KONTSERT

15. märtsil toimus VII auditoriumis ENSV Riikliku Akadeemilise Meeskoori kvarteti kontsert. Kontserdi kava oli koostatud üliõpilaste soovide alusel nende armastatuimatest lauludest. Kõik esitatud palad võeti kuulajate poolt soojalt vastu.

Pildil: Kvartett esinemas.

Foto: H. Reha

disillale. Siin aga muutus ilm tormiseks ja sellepärast jäi meil üks tuntuim kohalikke lõbusid proovimata. Tagasiteel tegime väikese peatuse kohal, kust pääseb Aguri koskedele. Ahvardava videviku ja vihmapiilvede survel pööras nüüd suurem osa inimestest kohe tagasi. Väiksem, visama hingega grupp aga tungis mööda kitsast mägirada mäeveerule.

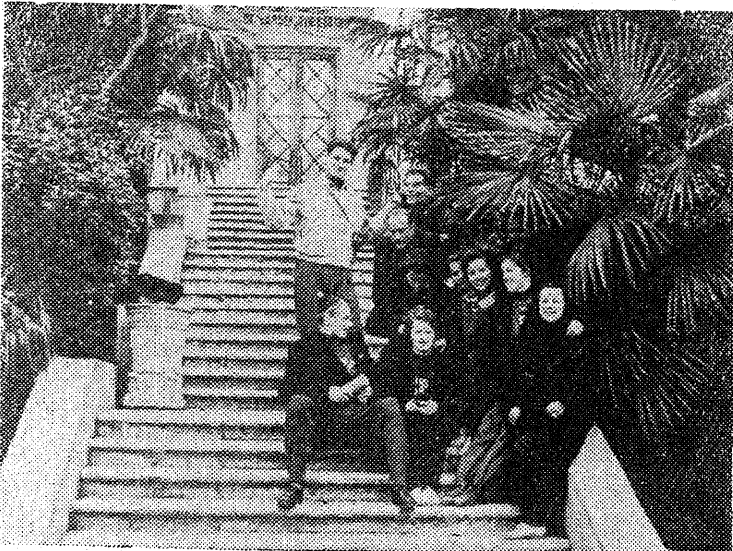
sobivad kohad. Ja lõpuks kosk — juhtus see ka järgmistel päevadel. Vist oli keegi sportlastest müllagagi vihmataadi ära pahan- danud. Päris hästi esinesid siiski tüdrukud-heitjad, kellest V. Prundmanni ja P. Näksi tagajär- del tagasi suurele teele, varsti tuli ka buss ja paarikümne minutise sõidu järele olime kodus. Peale suure söögiisu vaigistamist sai heidetud kiiresti puhkama, et val-

elviimasel päeval, kui enamusel alad juba keskhommikuks lõppesid, algas õige pikk retk — bussiga läbi Hosta ja Adleri Leselidzesse, kus asub kuuluis Salme küla, eesti miljonärkolhoos. Bussipeatusest paarikilomeetrilise jalgsirännaku järele olimegi kes- kuses, kus meile õhtusest ajast hoolimata näidati klubi ja toot- mishooneid ja enne ärasõitu pakuti veidi kehakinnitust, kusjuures ei jäetud meid tutvustamata ka kohaliku viinamarjaveiniga.

Kiiresti möödus ka viimane võistluspäev. Veel viimased käi- gud linnas ja juba algaski pikk sõit läbi Moskva ja Leningradist tagasi kodulinna Tallinna.

Vaatamata pikale reisile vintsu- tele oli kõigi osavõtjate ühine ot- sus, et võistlusreis andis kõigile osavõtjatele palju uusi võistlus- kogemusi ja indu edaspidiseks treeninguks.

JAAN OTSASON

Avanesid ilusad vaated kitsast mägirada uuristunud jõesängile, mäeveerul paljastuvatele kalju- massiividele ja üksikult kasva- vatele puujändrikele, mis koos muu lopsaka taimestikuga olid vallutanud kõik vähegi kasvaks

mis olla järgmisel päeval toimu- vaiks võistlusaladeks... Õõsel oli sadanud veelgi vihma ja rajad olid hommikul täiesti pehmed ja porised. Tuju see küll palju ei suutnud rikkuda, taga- järjed jäid aga nõrgaks. Ja nii

TOIMETUSE KOLLEGIUM:

V. Garina (toimetaja)

Kanošin, Saarepera, Oun, Annus, Ausmees, Pallo, Sandrak, Liblik, Semper ja Viljarand.